
Itä-Uudenmaan käräjäoikeus

Toimintakertomus 2023

ITÄ-UUDENMAAN KÄRÄJÄOIKEUS
ÖSTRA NYLANDS TINGSRÄTT

Sisälllys

Laamannin katsaus.....	3
Lagmannens översikt	4
Toimintaympäristö.....	5
Käräjäoikeuden organisaatio	7
Visio ja strategia.....	8
Visio.....	8
Strategiset tavoitteet	8
Yhteiskunnallinen vaikuttavuus	9
Prosessit	9
Henkilöstö	9
Talous.....	9
Toiminta ja tuloksellisuus	10
Työmäärä ja tavoitteet.....	10
Asiaryhmäkohtaiset tilastot.....	10
Riidattomat velkomusasiat	10
Laajat riita-asiat ja maa-oikeusasiat.....	11
Avioerot ja muut hakemusasiat	11
Konkurssi ja velkajärjestelyasiat	12
Rikosasiat	12
Haastemiesten tiedoksiannot.....	13
Tuottavuus ja taloudellisuus	15
Henkilöstö	16
Ikärakenne	16
Osaamisen kehittäminen	17
Muu toiminta	18
Toiminnan kehittäminen.....	18
Hovioikeuden tarkastus	18
Työkykyä ylläpitävä toiminta	19
Työtyytyväistutkimus.....	20
Työterveys ja työsuojelu	22
LinkedIn.....	22
Ministerin vierailu	22
Lapsi mukaan töihin -päivä	22
Näkymät vuodelle 2024	23
Organisaatiomuutos	23
Toimitilat.....	23

Teknologinen kehitys	23
Intranet-uudistus	23
Määrärahakehitys	24
Yhteystiedot	25

Laamannin katsaus

Vuotta 2023 leimasi poikkeuksellisen suuri asiamäärien ja sitä kautta myös työmäärän kasvu!

Itä-Uudenmaan kärjäoikeuteen tuli 1411 uutta laajaa riitaa (v. 2022: 1107), 442 konkurssiasiaa (v. 2022: 336), 605 velkajärjestelyasiaa (v. 2022: 476), 88432 summaarista riita-asiaa (v. 2022: 76522), 5858 rikosasiaa (v. 2022: 4805) ja 1340 pakkokeinoasiaa (v. 2022: 1076), lisäksi hakemusasioita, muita rikosoikeudellisia asioita ja maoikeusasioita, kaikkina yhteensä 104463 asiaa (v. 2022: 90.393). Haastemiesten tiedoksiantotehtävät kasvoivat lähes viidellä tuhannella ollen 65305 tiedoksiantotehtävää (v. 2022: 60460).

Saapuneiden asioiden työmäärä oli yli 12 % kaikkien kärjäoikeuksien työmäärästä. Lisääntyneet asiamäärämme vastaavat työmäärältään pienemmän kärjäoikeuden vuosittaista työmäärää. Lukumääräisesti Itä-Uudenmaan kärjäoikeuteen saapui enemmän asioita kuin Vaasan hovioikeuspiiriin kaikkiin neljään kärjäoikeuteen (67459), Itä-Suomen hovioikeuspiiriin kaikkiin kuuteen kärjäoikeuteen (100066) ja Rovaniemen hovioikeuspiiriin kaikkiin kolmeen kärjäoikeuteen (60997).

Saapuneita vastaavaa määrää emme pystyneet käytettävissä olleilla resursseillamme ratkaisemaan ja seurauksena oli ruuhkautumisen kasvu. Ratkoimme sinänsä kunniakkaat 1012 laajaa riitaa, 362 konkurssiasiaa, 529 velkajärjestelyasiaa, 78964 summaarista riita-asiaa, 5320 rikosasiaa, kaikkina yhteensä 93741 asiaa, mikä vastasi meidän resursseillemme asetettuja tulostavoitteita.

Vuodenvaihteessa Itä-Uudenmaan kärjäoikeudessa oli vireillä 1449 laajaa riitaa, 27988 summaarista riita-asiaa ja 3770 rikosasiaa.

Loppuvuoden tulosneuvotteluissa saimme rahoituksen vuotta 2024 varten uusien 6 vakinaisen kärjätuomarin, 4 kärjänotaarin, 10 vakinaisen kärjäsihteerin, 3 määräaikaisen kärjäsihteerin ja 2 vakinaisen haastemiehen palkkaamiseen. Henkilöstömme määrää kasvatettiin siis 211:stä 236:een. Tämäkään määrä ei vielä riitä kertyneen ruuhkan purkamiseen ja tulossopimuksessa tavoitteeksemme asetettiin ruuhkautumisen pysäyttäminen.

Muuta merkittävää oli lainkäytön työkulkuja varten vuonna 2022 asetetun kehittämistyöryhmän työn valmistuminen ja uuden organisaatiomuutoksen vahvistaminen toteutettavaksi 1.3.2024 sekä uusien esihenkilömääräysten antaminen ajalle 1.3.2024-28.2.2027. Toteutetusta organisaatiomuutoksesta kerron sitten tulevassa vuoden 2024 toimintakertomuksessa. Tikkurilan rakennusprojektin toteuttamiseen vahvistettiin myös loppuvuodesta 2023 rahoitus, joten rahoituksen suhteen vuoden 2023 loppuvuosi oli toiveita herättävä, kun olemme olleet väistötiloissa ja aikamoisessa mankelissa jo usean vuoden ajan. Tikkurilan oikeustaloon Kielotielle paluu toteutuu näillä näkymin kesäkuussa 2026, joten vielä sitäkin joudumme parin vuoden verran odottelemaan.

Kiitokset henkilöstölle jälleen yhden vuoden venymisestä! Tavoite on päästä tästä jatkuvasta venymisestä tilanteeseen, jossa perustyösuoritus riittäisi kaikille.

Lagmannens översikt

En exceptionellt stor mängd ärenden och därmed också en ökad arbetsmängd präglade 2023!

Vid Östra Nylands tingsrätt ankom 1411 nya omfattande tvistemål (2022: 1107), 442 konkursärenden (2022: 336), 605 skuldsaneringsärenden (2022: 476), 88432 summariska tvistemål (2022: 76522), 5858 brottmål (2022: 4805), 1340 tvångsmedelsärenden (2022: 1076), därtill ansökningsärenden, övriga straffrättsliga ärenden och jordrättsärenden, inalles totalt 104463 ärenden (2022: 90.393). Stämningmännens delgivningsärenden ökade med inemot fem tusen och antalet delgivningsärenden var 65 305 (2022: 60460).

Arbetsmängden i de ankomna ärendena överskred 12 % av arbetsmängden hos alla tingsrätter. Arbetsmängden för detta ökade antal ärenden motsvarar den årliga arbetsmängden vid en mindre tingsrätt. Vid Östra Nylands tingsrätt ankom det ett större antal ärenden än vid samtliga fyra tingsrätter inom Vasa hovrättsdistrikt (67459), samtliga sex tingsrätter inom Östra Finlands hovrättsdistrikt (100066) och samtliga tre tingsrätter inom Rovaniemi hovrättsdistrikt (60997).

Med de tillgängliga resurserna klarade vi inte av att avgöra ett antal ärenden som motsvarar de ankomna och följderna var att eftersläpningen ökade. Vi avgjorde i och för sig hedersamma 1012 omfattande tvistemål, 362 konkursärenden, 529 skuldsaneringsärenden, 78964 summariska tvistemål, 5320 brottmål, i allt totalt 93741 ärenden, vilket motsvarade det resultatmål som uppställt för våra resurser.

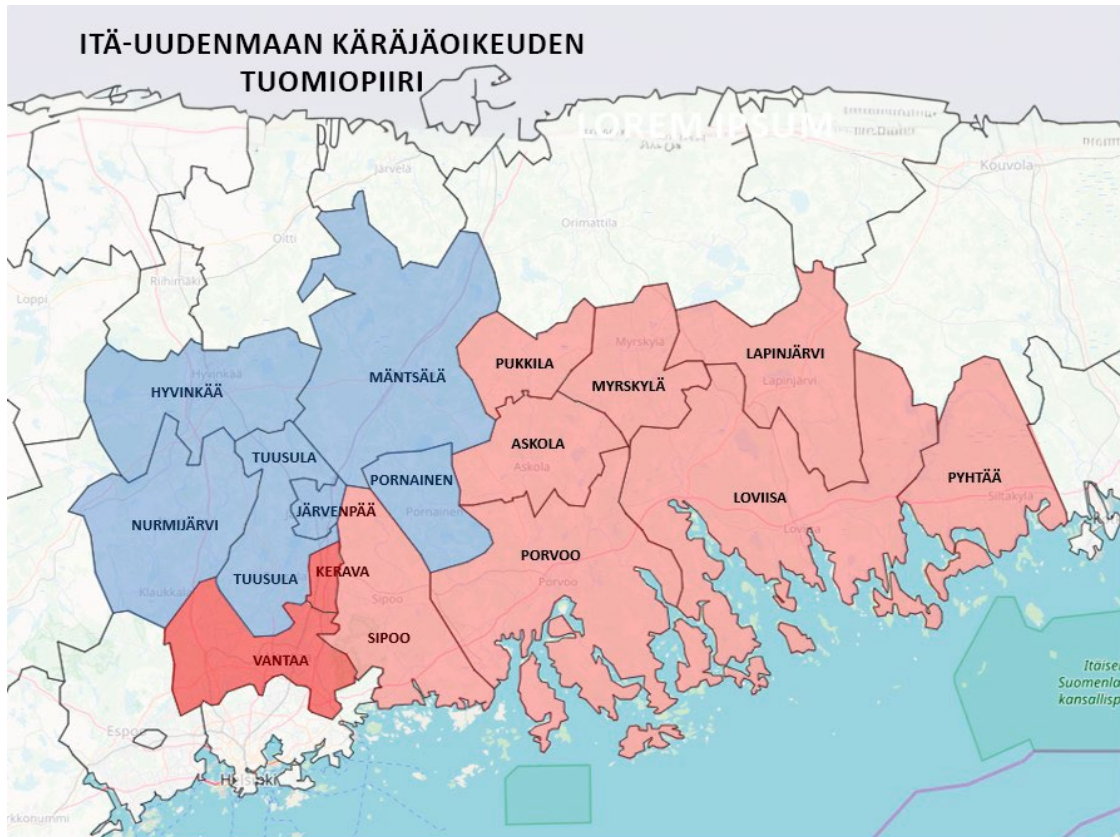
Vid årsskiftet hade Östra Nylands tingsrätt 1449 anhängiga omfattande tvistemål, 27988 summariska tvistemål och 3770 brottmål.

Vid resultatförhandlingarna i slutet av året fick vi för 2024 finansiering för nyanställning av 6 fast anställda tingsdomare, 4 tingsnotarier, 10 fast anställda tingssekreterare, 3 tidsbundna tingssekreterare och 2 fast anställda stämningmän. Vår personalstyrka ökade alltså från 211 till 236 personer. Inte ens denna mängd är tillräcklig för att avhjälpa eftersläpningen av ärenden och därför blev det krav som ställs på oss i resultatavtalet att stoppa eftersläpningen.

Till andra viktiga frågor värda att nämnas hör att den arbetsgrupp som tillsattes 2022 för utveckling av arbetsflödena blev klar med sitt arbete och att den nya organisationsförändringen fastställdes att genomföras från och med 1 mars 2024 samt att förordnandena för nya förmän gavs för perioden 1.3.2024-28.2.2027. Jag kommer att redogöra närmare för den genomförda organisationsreformen i verksamhetsberättelsen för 2024. I slutet av 2023 fastställdes också finansieringen av byggprojektet i Dickursby och därmed gav finansieringen oss nytt hopp i slutet av 2023, eftersom vi har arbetat i tillfälliga lokaler och genomgått en ordentlig mangel redan i flera år. Som det ser ut nu kommer återflytten till Konvaljvägen i Dickursby att ske i juni 2026, vilket betyder att vi blir tvungna att vänta på det också i ett par år.

Jag vill tacka personalen, som igen fått slita hårt under året! Målet är att en normal arbetsinsats ska vara tillräcklig för alla och att ingen hela tiden ska behöva bära övertunga lass.

Toimintaympäristö

Käräjäoikeuden tehtävänä on antaa kansalaisille, yrityksille ja yhteisölle oikeusturvaa ratkaisemalla sen käsiteltäväksi saatettuja asioita varmasti, luotettavasti, nopeasti ja kohtuullisin kustannuksin. Käräjäoikeus toimii tuomiopiirinsä alioikeutena, jossa ratkaistaan ensimmäisenä asteena rikos-, riita- ja hakemusasioita.

Itä-Uudenmaan käräjäoikeus on asiamäärältään Suomen suurin sekä tuomiopiirin asukasmäärältään ja käräjäoikeuden henkilökunnan määrältään Suomen toiseksi suurin käräjäoikeus.

Käräjäoikeudella on kansliat Vantaalla ja Hyvinkäällä sekä istuntopaikka Porvoossa. Haastemiesten asiakaspalvelupiste sijaitsee kanslia- ja istuntopaikkakuntien lisäksi myös Järvenpäässä. Käräjäoikeuden hallintopaikkakunta on Vantaa.

Vantaan kanslia toimii tällä hetkellä väestötiloihin sijoitettuna Technopoliksen toimitiloissa. Väistötilojen ahtaus on hankaloittanut käytännön toimintaa. Lisäsaleille olisi tarvetta salien korkean käyttöasteen vuoksi. Käräjäoikeus tekee matkakäräjiä eli käy istumassa Vantaan alueen asioita myös Hyvinkäällä ja Porvoossa. Helpotusta on tiedossa, kun uuden Vantaan oikeustalon vuokrasopimus on allekirjoitettu ja Tikkurilassa sijaitsevan osin vanhan Vantaan käräjäoikeuden toimitilojen rakennushanke vahvistui loppuvuodesta 2023. Rakentaminen voi tämän hetken tietojen mukaan alkaa vuonna 2024. Peruskorjausten ja uudisrakennusosan on tarkoitus valmistua kesällä 2026.

Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden toimintaan vaikuttaa olennaisesti sen laaja tuomiopiiri, joka muodostuu 16 kunnasta. Tuomiopiiriin kuuluvat Uudenmaan maakunnan kunnista Askola, Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Lapinjärvi, Loviisa, Myrskylä, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Porvoo, Pukkila, Sipoo, Tuusula ja Vantaa sekä Kymenlaakson maakunnan kunnista Pyhtää. Käräjäoikeuden toimialue käsittää siten itäisen Uudenmaan ulottuen pohjoisessa Hyvinkäälle ja Mäntsälään saakka sekä idässä Loviisaan ja edelleen Kymenlaakson maakuntaan kuuluvaan Pyhtään kuntaan saakka.

Maoikeusasioissa käräjäoikeuden tuomiopiiri on säännönmukaisesta tuomiopiiristä poikkeava ja sen toimialue on: Askola, Espoo, Hanko, Helsinki, Hyvinkää, Inkoo, Järvenpää, Karkkila, Kauniainen,

Kerava, Kirkkonummi, Lapinjärvi, Lohja, Loviisa, Myrskylä, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Porvoo, Pukkila, Pyhtää, Raasepori, Salo, Sipoo, Siuntio, Tuusula, Vantaa ja Vihti.

Summaarisissa riita-asioissa tuomiopiiri on tavanomaista laajempi ja käsittää koko Uudenmaan maakunnan pois lukien Helsingin kaupunki. Lisäksi alueeseemme näissä asioissa kuuluu Kymenlaakson maakunnasta Pyhtään kunta.

Tuomiopiirimme yhteenlaskettu asukasmäärä 31.12.2023 on Tilastokeskuksen väestön ennakkotilaston mukaan ollut noin 595 138, mikä on 1,2 % eli noin 7300 asukasta enemmän kuin vuonna 2022 (asukasmäärä 587 813). Väestömäärä on siten jatkanut kasvuaan, kuten edellisinäkin vuosina. Väkimäärän kasvun mukana myös alueen käräjäoikeuden asioiden määrät kasvavat. Alueemme erityispiirteinä on myös suomea tai ruotsia puhumattomien asukkaiden suuri määrä, mistä johtuen tulkkien käyttö istunnoissa on hyvin tavanomaista, mikä luonnollisesti mutkistaa ja pidentää istuntoja sekä haastaa myös muuta toimintaa.

Vuonna 2023 käräjäoikeudessa oli yhteensä 211 henkilötyövuotta, joista tuomareita oli 55, haastemiehiä 26, kansliahenkilökuntaa 115 ja käräjänotaareita 15 henkilötyövuotta. Vuoden aikana saimme lisäresurssina määräaikaisena 21 kk käräjätuomareita, 14 kk haastemiehiä sekä 43 kk kansliahenkilöstöä. Näin ollen vuodelle 2023 myönnetty kokonaishenkilöstömäärä oli 217,5 henkilötyövuotta. Henkilöstöä oli hieman enemmän kuin vuonna 2022, jolloin kokonaishenkilöstömäärä oli 210,7 henkilötyövuotta.

Käräjäoikeudelle myönnettiin vuodelle 2023 toimintamäärärahoja noin 14,4 miljoonaa euroa, josta noin 90 % kohdistui henkilöstömenoihin. Käräjäoikeudelle myönnettiin vuoden kuluessa lisää henkilöstöresursseja (yhteensä noin 0,6 milj. €) sekä muita määrärahoja. Käräjäoikeuden toteutuneet toimintamenot olivat 14,8 miljoonaa euroa eli hieman edellisvuotta enemmän (vuonna 2022 toteutuneet toimintamenot olivat 14,2 miljoonaa euroa).

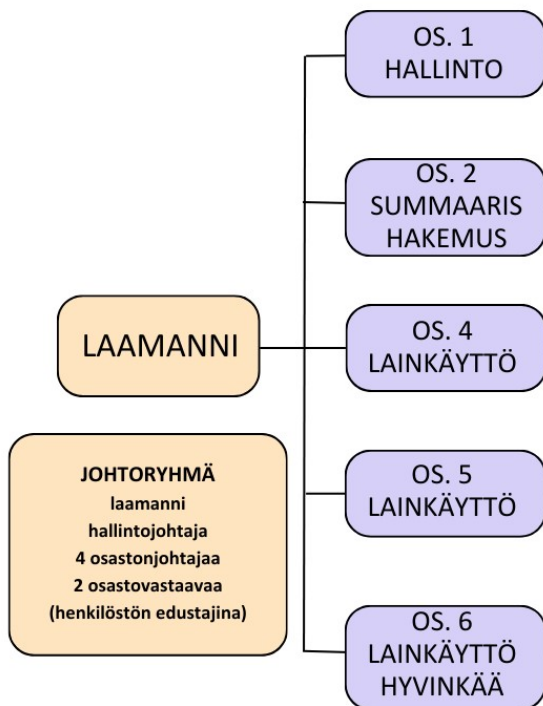
Tehokkaasti ja laadukkaasti toimiva oikeuslaitos on oikeusvaltion kulmakivi. Käräjäoikeuden visiona on tuottaa oikeusturvaa laadukkaasti ja palvella asiakkaita mahdollisimman hyvin. Käräjäoikeuden on aktiivisesti arvioitava ja kehitettävä toimintatapojansa.

Käräjäoikeus asetti työtyöryhmän arvioimaan käräjäoikeuden lainkäytön toimintaa ja tekemään ehdotuksia sen kehittämiseksi. Työryhmä kuuli työnsä aikana henkilöstöä ja tutustui muiden käräjäoikeuksien rakenteisiin. Työryhmä päätyi ehdottamaan uutta organisaatorakennetta, jossa erityisesti Vantaan kanslian lainkäyttöosastot erikoistuvat nykyistä vahvemmin. Hyvinkään kansliaan sijoittuva lainkäyttöosasto jatkaa nk. sekaosastona, mutta asioita voidaan jatkossa jakaa vahvemmin alueperiaatetta noudattaen. Erikoistumalla pystymme selkeyttämään tehtävänkuvia ja siten tekemään työstä hallitumpaa. Erikoistuminen tehostaa työskentelyä, parantaa laatua ja nopeuttaa ratkaisutehokkuutta. Myös työmäärää pystytään jakamaan tehokkaammin. Uusi organisaatio tuli voimaan 1.3.2024 ja sitä kuvataan tarkemmin jäljempänä (ks. kohta näkymät vuodelle 2024).

Käräjäoikeuden organisaatio

Käräjäoikeus on päällikkövirasto. Viraston päällikkönä toimii laamanni, jonka tehtävänä on johtaa käräjäoikeuta ja vastata sen tuloksellisuudesta.

Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden yli 200:n henkilöstö jakautuu osastoihin, joiden koot vaihtelevat 25 ja 90 työntekijän välillä. Vuonna 2023 käräjäoikeudessamme oli viisi osastoa: hallinto-osasto, hakemus-summaarinen osasto ja kolme lainkäyttöosastoa. Osastoista hallinto-osasto toimii kahdelle kansliapaikkakunnalle jakautuneena eli hallinnon ja asiakaspalvelun henkilöstöä työskentelee sekä Vantaan että Hyvinkään kanslioissa. Hakemus-summaarisen osaston toiminta jakautuu kaikille neljälle paikkakunnalle eli sille kuuluvia haastemiesyksiköitä sijoittuu kanslioiden lisäksi Porvoon istuntopaikkaan, minkä lisäksi Järvenpäässä sijaitsee haastemiesten palvelupiste. Lainkäyttöosastoja oli kolme. Niistä kaksi sijoittuu Vantaalle ja yksi Hyvinkäälle.

Hallinto-osastoon (osasto 1) kuuluvat henkilöstö-, talous- ja yleishallintoasioiden lisäksi asiakaspalvelusta vastaavat kirjaamot Hyvinkäällä ja Vantaalla, kuten myös kirjastot, arkistot sekä turvallisuus- ja toimitila-asiat.

Hakemus-summaariselle osastolle (osasto 2)

on keskitetty summaaristen eli ns. riidattomien velkomusasioiden ratkaiseminen. Lisäksi osaston tehtävänä on riidattomien avioeroasioiden ratkaiseminen sekä muiden hakemusasioiden jako käsittelijöille. Osastolla toimii haastemiesyksikkö, joka vastaa käräjäoikeuden tiedoksiantotoiminnasta. Osasto vastaa haastemiesten toiminnan suunnittelusta ja toiminnasta. Käräjänotaarit on niin ikään keskitetty osastolle 2. Heistä osa suorittaa harjoittelujaksonsa lopun Hyvinkään kansliassa.

Lainkäyttöosastot 4, 5 ja 6 käsittelevät rikos-, riita- ja hakemusasioita. Lainkäyttöosastot ovat ns. sekaosastoja eli käsittelevät kaikkia riita-, rikos- ja hakemusasioita. Osastot ovat kuitenkin erikoistuneet tiettyihin asiaryhmiin erityisosaamisen, tehokkuuden ja toiminnan kehittämiseksi. Osastolle 4 on keskitetty rikosasioista kirjallinen menettely ja nopean toiminnan asiat, lähestymiskiellot sekä siviiliasioista ns. erikoisriidat. Osastolle 5 puolestaan on keskitetty pakkokeinoasiat, konkurssit, maa- ja metsäoikeusasiat sekä ns. erikoisrikokset. Hyvinkäälle sijoittuva osasto 6 huolehtii kaikista käräjäoikeuden velkajärjestelyasioista.

Käräjäoikeuden organisaatio on sittemmin muutettu ja vuonna 2020 lakkautettu osasto 3 on otettu uudelleen käyttöön. Uusi 1.3.2024 käyttöön tullut organisaatio on kuvattu tarkemmin jäljempänä otsikon ”Näkymät vuodelle 2024” alla.

Visio ja strategia

Käräjäoikeuden joulukuussa 2020 vahvistettu strategia on voimassa vuosina 2021–2024. Jotta strategian tavoitteet toteutuvat, tulee seurannan ja toiminnan suunnittelun olla jatkuvaa sekä koko käräjäoikeuden, että osastojen tasolla. Käräjäoikeus on laatinut strategian toimeenpanosuunnitelman, jossa on määritelty keskeiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi.

Käräjäoikeuden strategian seuranta jatkui vuonna 2023 aktiivisena. Käräjäoikeus seuraa strategian toimeenpanon toteutumista kaksi kertaa vuodessa (kevällä ja syksyllä) sekä pyrkii ennakkollisesti suunnittelemaan toimintaansa lyhyellä (3 kk), keskipitkällä (6 kk) ja pitkällä aikavälillä (12 kk). Tavoitteena on jatkuva toiminnan arviointi ja kyky reagoida mahdollisiin toimintaympäristön muutoksiin joustavasti.

Visio

Visiomme kuuluu: ”Laadukasta oikeusturvaa sujuvasti. Asiakkaita palvelee ammattitaitoinen ja hyvinvoiva henkilöstö.”

Käräjäoikeuden visio tähtää vuoteen 2030. Sen mukaisesti tavoitteemme on kehittyä toiminnassamme sekä **ulospäin** että myös sisäisesti.

Strategiset tavoitteet

Strategiset tavoitteet jakautuvat yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen, prosesseihin, henkilöstöön ja talouteen. Tavoitteenamme on, että ne myös näkyvät toimintamme arjessa ja ohjaavat kehittämistämme.

Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden strategiakartta

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Käräjäoikeuden toiminnan yhteiskunnallisina tavoitteina on tuottaa laadukasta oikeusturvaa ja taata asian sujuva käsittely. Tavoitteemme on panostaa asiakaspalveluun sekä varmistaa, että avoimuus ja julkisuus toteutuu laissa säädetyllä tavalla.

Prosessit

Prosesseja koskevinä tavoitteina on huolehtia siitä, että käräjäoikeuden henkilöstö noudattaa yhtenäisiä ja sujuvia työtapoja, toiminnassamme hyödynnetään digitalisaatiota ja etätyöskentelyä. Tavoitteenamme on olla joustava ja kehittyvä organisaatio, joka toimii yhteisvastuullisesti eli siten että kaikki vireille tulevat asiat ovat talon yhteisiä asioita.

Henkilöstö

Käräjäoikeuden henkilöstöä koskevinä tavoitteina on panostaa osaamisen kehittämiseen ja motivoida henkilöstöä kehittämään toimintaamme ja omaa ammattitaitoaan. Tavoitteenamme on korkea työhyvinvointi ja positiivinen työkuulttuuri, jossa kannustetaan innovaatioihin ja avoimeen keskusteluun.

Talous

Käräjäoikeuden taloudellisina tavoitteina on pitkäjänteinen ja suunnitelmallinen talous sekä resurssoinnin riittävydestä varmistuminen.

Toiminta ja tuloksellisuus

Työmäärä ja tavoitteet

Itä-Uudenmaan käräjäoikeuteen saapuu ratkaistavaksi vuosittain noin 90 000 asiaa, mutta vuonna 2023 ylittyi jo 100 000 asian raja. Käräjäoikeudessa käsiteltävien asioiden työmäärä siis kasvoi merkittävästi edelliseen vuoteen verrattuna. Tästä huolimatta pääosin saavutimme tulostavoitteet ja useissa asiaryhmissä myös ylitimme ne.

Vuonna 2023 saapui yhteensä 104 463 asiaa ja niitä ratkaistiin 93 741. Asiamäärät kasvoivat yhteensä noin 16 % Itä-Uudenmaan alueella, kun valtakunnallisesti kasvu oli keskimäärin 13 %. Meille saapui noin 18 % ja ratkaisimme 17,2 % kaikkien käräjäoikeuksien asioista.

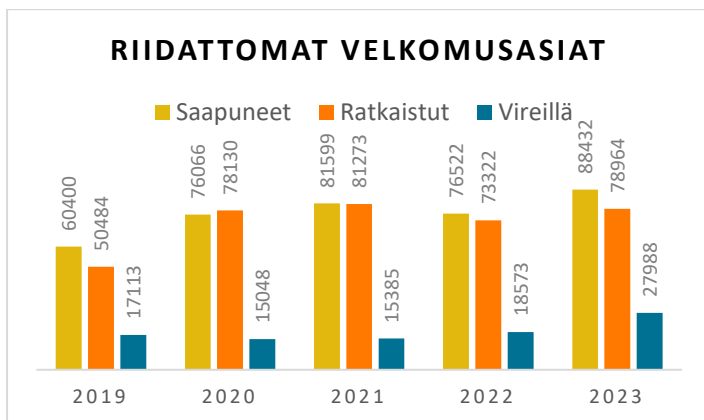
Suurimpana asiaryhmänä ovat yksinkertaiset riidattomat velkomusasiat eli ns. summaariset riita-asiat, joita saapui hieman yli 88 000 ja ratkaistiin yli 78 000 asiaa. Rikosasioita saapui yli 1000 ja laajoja riita-asioita yli 300 ennakoitua enemmän, eikä kaikkia niitä saatu ratkaistua. Pakkokeinoasioiden määrä jatkoi edelleen kasvuaan. Niin ikään konkurssi- ja velkajärjestelyasioiden määrä kasvoi selvästi. Riita-asioiden, samoin kuin konkurssi- ja velkajärjestelyasioiden käsittelyaika lyheni hieman edelliseen vuoteen verrattuna. Rikosasioiden ja summaaristen asioiden käsittelyajat pitenevät.

Riidattomien velkomusasioiden ja muiden summaaristen riita-asioiden käsittely on keskitetty yhdeksään käräjäoikeuteen, josta Itä-Uudenmaan käräjäoikeus on yksi näistä käräjäoikeuksista. Itä-Uudenmaan käräjäoikeuteen saapui 20,5 % ja ratkaisimme 19,5 % kaikista valtakunnallisista riidattomista velkomusasioista. Vuonna 2022 luvut olivat vastaavat.

Asiaryhmäkohtaiset tilastot

Riidattomat velkomusasiat

Jo usean vuoden ajan jatkunut summaaristen asioiden kasvu jatkui ja riidattomia velkomusasioita saapui enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Asioita saapui 88 432 ja niitä ratkaistiin 78 964 asiaa. Vireillä vuoden lopussa oli 27988 asiaa. Toteutunut käsittelyaika niissä oli 3 kuukautta.

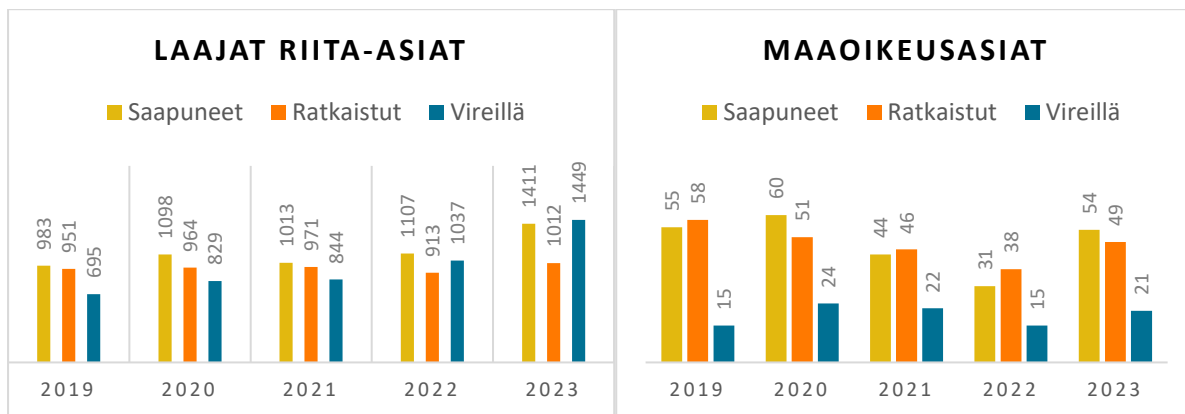

Laajat riita-asiat ja maa oikeusasiat

Laajoja riita-asioista arvioitiin saapuvan 1050, mutta niitä saapuikin ennätyskelliset 1411, joka oli 27 % enemmän kuin edellisvuonna. Niitä ratkaistiin 1012 asiaa. Vireillä oli vuoden lopussa 1449 asiaa. Toteutunut käsittelyaika oli 9,4, kuukautta.

Maa oikeusasioita saapui peräti 74 % enemmän kuin vuonna 2022. Asioita saapui 54 ja niitä ratkaistiin 49 asiaa. Vireillä oli vuoden lopussa 21 asiaa.

Toteutunut käsittelyaika laajoissa riita-asioissa oli 9,4 kuukautta ja maa oikeusasioissa 5,7 kuukautta.

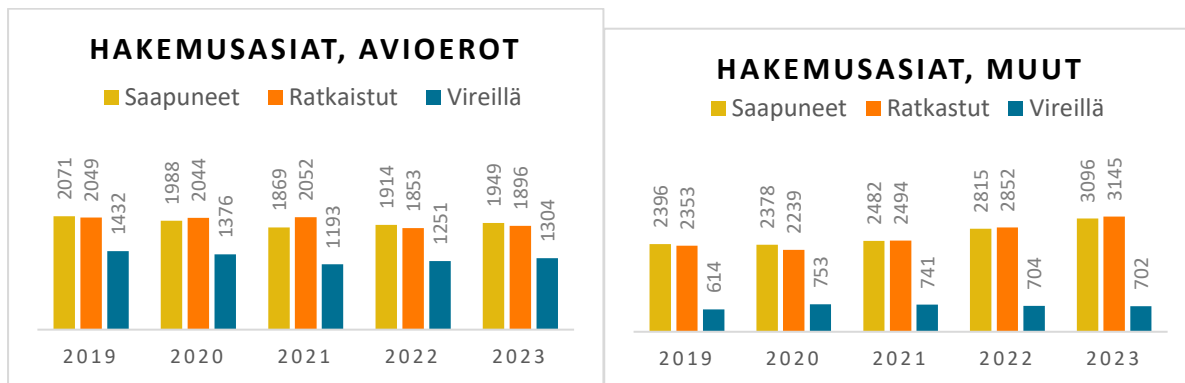

Avioerot ja muut hakemusasiat

Avioeroja saapui lähes ennustettu määrä. Avioeroja saapui 1949 eli 2 % enemmän kuin edellisvuonna. Niitä ratkaistiin 1896 asiaa. Vireillä oli vuoden lopussa 1304 asiaa.

Muita hakemusasioita saapui 10 % enemmän kuin vuonna 2022. Asioita saapui 3096 ja niitä ratkaistiin 3145 asiaa. Vireillä oli vuoden lopussa 702 asiaa.

Toteutunut käsittelyaika oli avioeroissa 8 kuukautta ja muissa hakemusasioissa 2,9 kuukautta.

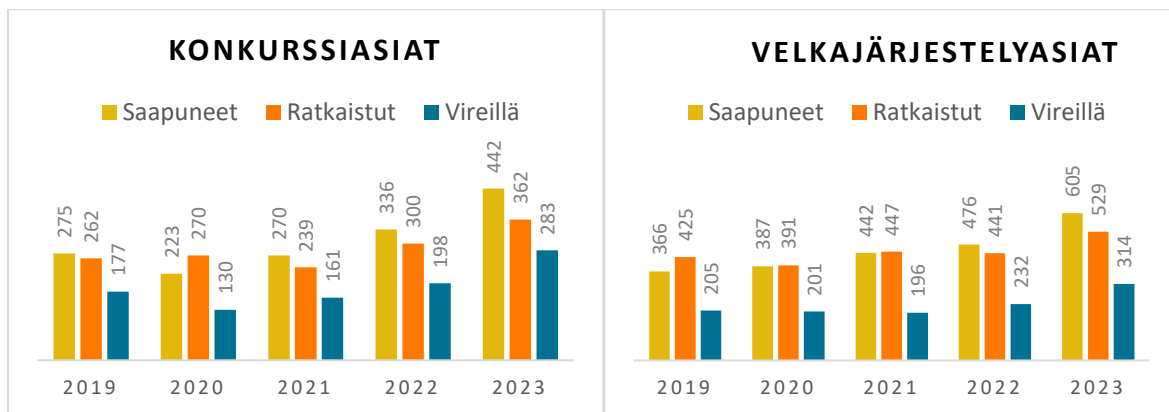

Konkurssi ja velkajärjestelyasiat

Insolvenssiasioissa oli myös kasvua edellisiin vuosiin verrattuna. Konkursseja arvioitiin saapuvan 370 ja velkajärjestelyjä 450. Konkursseja saapui lopulta 32 % ja velkajärjestelyjä 27 % enemmän kuin edellisvuonna. Konkursseja saapui 442 ja niitä ratkaistiin 362 asiaa. Vireillä oli vuoden lopussa 283 asiaa.

Velkajärjestelyasioita saapui 605 ja niitä ratkaistiin 529. Vireillä oli vuoden lopussa 314 asiaa.

Toteutunut käsittelyaika oli konkurssissa 7,5 kuukautta ja velkajärjestelyissä 5,2 kuukautta.

Rikosasiat

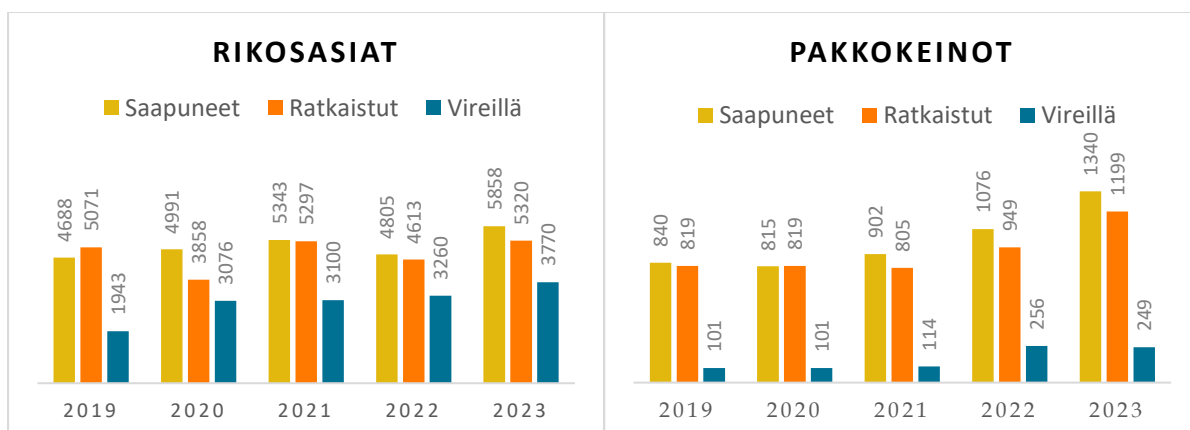
Varsinaisia rikosasioita arvioitiin saapuvan 5000. Asioita saapui 5858, mikä on peräti 22 % edellisvuotta suurempi. Muita rikosoikeudellisia asioita saapui 342.

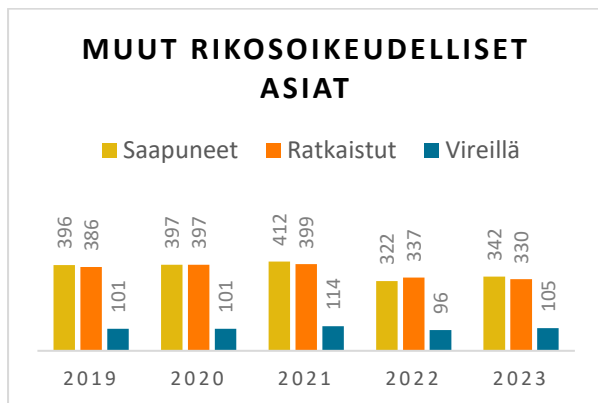
Pakkokeinoasioiden kasvu jatkui edellisiin vuosiin verrattuna ja niitä saapui 25 % enemmän kuin vuonna 2022 eli 1340 asiaa. Varsinaisia rikosasioita ratkaistiin 5320, muita rikosoikeudellisia asioita 330 ja pakkokeinoja 1199 asiaa.

Rikosasioita (asiaratkaisut) ratkaistiin 4253, joista lautamieskokoontuessa 351 asiaa ja vahvennetussa kokoontuessa 35 asiaa. Rikosasioista käsittelyratkaisuja oli 1067 asiaa.

Sakonmuuntoasioita saapui ja ratkaistiin 926 asiaa.

Vuoden lopussa vireillä oli 3770 varsinaista rikosasiaa. Toteutunut käsittelyaika oli 7,9 kuukautta.

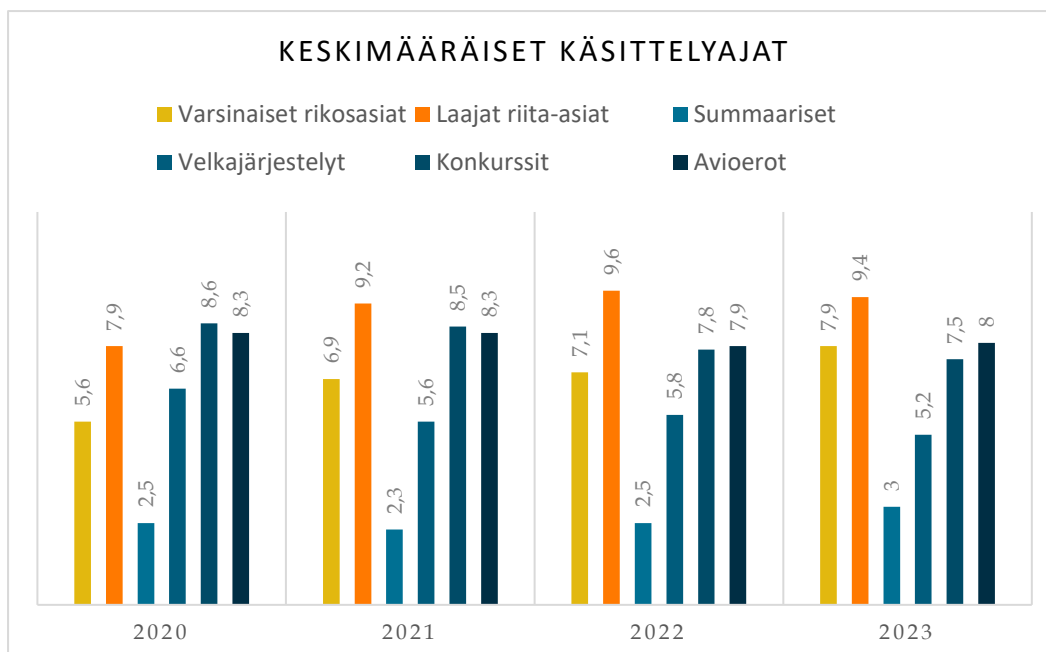
Haastemiesten tiedoksiannot

Haastemiesten antamia tiedoksiantoja saapui yhteensä hieman yli 65 000. Tiedoksiantoja annettiin edelliseen vuoteen verrattuna lähes 5000 enemmän kuin edellisenä vuonna. Saapuneista rikoshaasteita annettiin tiedoksi 13446. Puhelintiedoksiannot, ei tavoitettujen määrä ja esteet myös kasvoi. Ajettuja ajokilometrejä syntyi haastemiehille yhteensä 116 775 kilometriä.

HAASTE MIESTEN TIEDOKSIANNOT 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
Onnistuneiden ja esteiden yhteismäärä	59973	58314	61196	60460	65305
Rikoshaasteet	11325	9884	11722	12067	13446
Muut valtion virallistiedoksiannot	372	325	376	335	377
Kirjalliset haasteet	43156	45091	45983	44882	47955
Muut tiedoksiannot	3020	2259	3115	3176	3523
Puhelintiedoksiannot	30138	32420	34581	33259	35735
Esteet	4249	6484	8909	8818	9567
Ei tavoitettu	1457	2015	3513	3362	3534
Siirto toiseen käräjäoikeuteen	1758	2552	2816	3413	3815

Käsittelyajat

Ratkaisujen pysyvyys

Helsingin hovioikeudessa annettiin vuonna 2023 Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden päätöksistä yhteensä 650 ratkaisua. Niistä valtaosassa jatkokäsittelylupaa ei myönnetty tai niitä ei muutoin muutettu. Alla on kuvattu käräjäoikeuden ratkaisujen pysyvyys ja muutokset.

RATKAISUJEN PYSYVYYS

	RIKOS	SIVIILI	MUUT
Ei muutettu	91	23	2
Muutettu vain perusteluja	3	1	
Perusteluja ja lopputulosta muutettu, näytön uudelleenarviointi	97	24	2
Perusteluja ja lopputulosta muutettu muusta syystä	64	12	1
Muutos koskee vain lopputulokseltaan ratkaisun epäolennaista	15	3	
Tutkimatta	4	5	
Palautettu	3	11	
Vahvistettu sovinto	3	14	
Lausunnon antaminen rauennut	23	6	
Jäänyt sillensä	1	3	
1. asteen vaatimus hyväksytty	1		
Jatkokäsittelylupaa ei ole myönnetty	142	94	1
Yhteensä	447	196	7

Tuottavuus ja taloudellisuus

Saapuneiden ja ratkaistujen asioiden kokonaismäärä ei kerro koko totuutta tuomioistuimen työmäärästä, vaan vaativuutta mitataan asiaryhmien painotetulla työmäärällä, jossa on huomioitu eri asiaryhmien vaativuus tuomioistuinten kesken vahvistettujen painokertoimien mukaisesti.

Itä-Uudenmaan kärjäoikeuden painotettu työmäärä vuonna 2023 oli lähes 24 000 (23999) ylittäen tavoitteen 23718 noin 1 %:lla. Tällä tavoin painotettu työmäärämme on noin 12 % valtakunnallisesta työmäärästä.

Lisäksi kärjäoikeuden toimintaa seurataan tuottavuus- ja taloudellisuuslukujen avulla. Tuottavuusluku saadaan painottamalla eri asiamäärät niiden arvioidun työllistämiskaivatuksen osoittamalla painokertoimella ja jakamalla näin saatu luku henkilötyövuosimäärällä. Taloudellisuusluku saadaan jakamalla kärjäoikeuden käyttämä määräraha painotetulla työmäärällä.

Vuonna 2023 kärjäoikeuksien valtakunnallisessa vertailussa toiminnan taloudellisuutta kuvaava luku oli keskiarvoltaan 814. Tuottavuuden asteikolla valtakunnallinen keskiarvo jäi 100:een, vaikka tavoite oli 113.

Itä-Uudenmaan kärjäoikeuden tuottavuustavoite oli 112 ja taloudellisuustavoite (ilman toimitilavuokria) 564 euroa/ratkaistu asia. Jäimme hieman tavoitteestamme molemmilla mittareilla: tuottavuus 110 ja taloudellisuus 618. Tähän vaikuttivat asiamäärien merkittävä kasvu ja niiden edellyttämät lisähenkilöstöresurssit sekä yleisen hintojen nousun vaikutus eri palvelujen kustannuksiin. Tänäkin vuonna ylitimme valtakunnalliset keskiarvot sekä tuottavuudessa että taloudellisuudessa. Työmäärätilastojen perusteella olemme siten kärjäoikeuksien parhaimmistoa ruuhkautumisestamme huolimatta.

Vuonna 2022 vastaavat luvut olivat Itä-Uudenmaan kärjäoikeudessa tuottavuus 97 (tavoite 112) ja taloudellisuus 666 (tavoite 564). Valtakunnallinen tuottavuustavoite jäi tuolloin 95:een ja taloudellisuus 797.

	Tavoite 2023	Toteutunut 2023
Saapuneet asiat:	90080	104463
Ratkaistut asiat:	90030	93741
Painotettu työmäärä:	23718	23999
Henkilötyövuodet (htv):	211	217
Toimintamenot (€)	13 700 050	14 821 272
Tuottavuus:	112	110
Taloudellisuus:	578	618

Henkilöstö

Edellä todetusti Itä-Uudenmaan kärjäoikeuden henkilöstön kokonaismääräksi on Tuomioistuinviraston kanssa käydyissä tulosneuvotteluissa vuodelle 2023 sovittu 211 henkilötyövuotta. Kärjäoikeuden henkilöstö koostuu kärjätuomareista, -notaareista, kansliahenkilökunnasta ja haastemiestä. Toimintavuonna 2023 kärjäoikeuden vakinaisten virkojen määrä oli 203, minkä lisäksi määräaikaisia virkamiehiä oli yhteensä 8 henkilötyövuotta, joista 3 henkilötyövuotta on harjoittelijoita. Vuoden aikana saatujen lisäresurssien myötä kokonaishenkilöstömäärä oli 217,5 henkilötyövuotta.

Tulosneuvotteluissa myönnettyjen määräaikaisuuksien lisäksi määräaikaisten virkasuhteiden syitä ovat muun muassa avoinna olevien virkojen hoito virantäytön ajan sekä virkavapaudet (tehtävän hoitaminen muualla, opintovapaat, vuorotteluvapaat) ja sairauslomista johtuvat sijaisuustarpeet.

Osa-aikatyöntekijöitä on viisi henkilöä ja osa-aikatyön prosentit ovat 40 %, 50 %, 60 % ja 80 %. Osa-aikatyön tekeminen tapahtuu joillakin virkamiehillä siten, että osa-aikatyön prosentti vaihtelee vuoden aikana ja virkamies tekee välillä 100 % työaikaa.

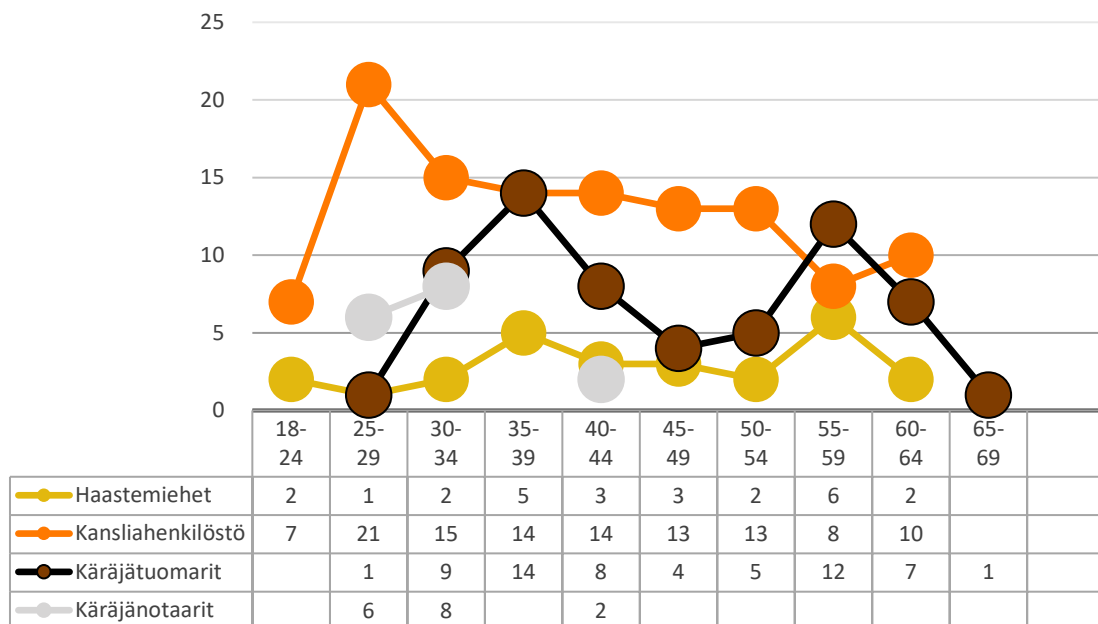
Vuoden 2023 aikana ansaitulle vanhuuseläkkeelle siirtyi seitsemän henkilöä.

Edellisiä vuosia vastaavasti henkilöstön vaihtuvuus on ollut suurta (20–25 %) ja uusien henkilöiden perehdytysprosessi kuormittaa ja vie voimavaroja esihenkilöiltä ja kokeneemalta henkilöstöltä. Suuri työmäärä suhteessa henkilöstöresursseihin vaikuttaa myös henkilöstön jaksamiseen.

Ikärakenne

Itä-Uudenmaan kärjäoikeuden henkilöstön ikärakenne ilmenee alla olevasta taulukosta henkilöstöryhmittäin jaoteltuna (1.1.2024 mukaisesti). Kärjäoikeudessamme on monipuolinen ja tasapainoinen joukko eri-ikäisiä työntekijöitä kaikissa henkilöstöryhmissä. Monen ikäiset työntekijät tuovat mukanaan erilaisia näkökulmia, kokemuksia ja osaamista. Työuran eri vaiheissa olevat henkilöt edistävät keskinäistä tiedonvaihtoa ja mentorointia.

IKÄJAKAUMA HENKILÖSTÖRYHMITÄIN

Osaamisen kehittäminen

Henkilöstön ammattitaidon ylläpito, parantaminen ja uusien työntekijöiden perehdyttäminen on ollut käräjäoikeuden yksi strategisista painopistealueista. Erityisesti tavoitteena on ollut löytää käräjäoikeudelle yhtenäiset ja sujuvat toimintatavat. Myös käräjäoikeuden koulutussuunnittelu nojaa tämän tavoitteen toteuttamiseen. Käräjäoikeus kannustaakin henkilöstöään osallistumaan niin sisäiseen kuin ulkopuoliseenkin koulutustarjontaan.

Käräjäoikeus järjestää lukuisia sisäisiä koulutuksia vuosittain kaikille henkilöstöryhmille. Noudatamme Tuomioistuinviraston koulutussuunnitelmassaan asettamia tavoitteita ja teemoja. Henkilöstöä kannustetaan osallistumaan keskushallinnon järjestämään koulutukseen, josta tiedotetaan kuukausittain talon sisällä. Sama koskee tuomarinkoulutus-lautakunnan tuomioistuinharjoittelulle asettamia tavoitteita ja sitä varten laadittua valtakunnallista harjoittelusuunnitelmaa. Käräjäoikeus on panostanut johdon koulutukseen erityisesti sisäisin koulutuksin, mutta myös lähettämällä vuosittain 1–2 johtoryhmään tai osastonjohtoon kuuluvaa henkilöä Valtion johtamiskoulutukseen (JOKO). Johto voi lisäksi osallistua HAUSin OikeusJET - koulutusohjelmaan sekä Johtamisen ja yritysjohtamisen ammattitutkintoon tähtäävään koulutusohjelmaan JYET ja valtionhallinnon esihenkilöille suunnattuun Mahdollistaja -koulutukseen.

Käräjäoikeustyöskentely tulevaisuudessa asettaa osaamiselle tavoitteita, joita ovat esimerkiksi uusien toimintatapojen ja työmenetelmien oppiminen sekä tietojen omaksuminen, uudelleen organisaatioon ja uusiin tehtäviin sopeutuminen, yhteistyön hallitseminen sekä lisääntyvän sähköisen työskentelyn oppiminen. Oppimisympäristöt muuttuvat ja koulutusmuodot uudistuvat. Kehityskeskusteluiden tärkeys korostuu osaamisen kehittämisen tarkkailussa. Se auttaa lisäämään vuorovaikutusta henkilöstön, esihenkilöiden ja johdon välillä sekä kartoittamaan henkilöstön osaamistason nykytilanteen ja mahdolliset kehittämisalueet. Virasto huolehtii, että riittävä ydinosaaminen säilyy ja kehittyy kaikissa henkilöstöryhmissä. Erityisalueilla osaamista syvennetään tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaan.

Osaamisen kehittämiseen liittyvissä asioissa käräjäoikeuden tavoitteena on uusien toimintatapojen ja työmenetelmien oppimiseen kannustaminen sekä vastata työelämän muutoksista aiheutuviin osaamistarpeisiin. Käräjäoikeus kannustaa henkilöstön ammattitaidon ylläpitoon ja parantamiseen koko virkauran ajan. Koulutukset ja kehittämistoimenpiteet jatkuvat käräjäoikeudelle laaditun vuosittain päivitettävän henkilöstö- ja koulutussuunnitelman mukaisesti. Tavoitteena on panostaan entistä enemmän myös käräjäoikeuden henkilöstön työhyvinvointiin.

Muun muassa määräaikaisista virkasuhteista ja sijaisuuksista johtuva henkilöstön vaihtuvuus aiheuttaa haasteita henkilökunnan osaamisen kehittämiseksi sekä osaamisen pysymiseksi virastossa. Uusien työntekijöiden perehdyttämiseen on panostettu viime vuosina laatimalla jokaiselle työntekijälle henkilökohtainen perehdytysuunnitelma, jossa perehdytettävä tutustutetaan käräjäoikeuden organisaatioon, tehtäviin, työskentelytapoihin ja asianhallintajärjestelmiin sekä käsiteltäviin eri asiaryhmiin. Vuonna 2022 käräjäoikeudessa perehdytystä kehitettiin edelleen ottamalla käyttöön verkossa suoritettava perehdytyspolku. Perehdytys on valtionhallinnon yhteisessä verkko-oppimisalustassa eOppivassa suoritettavissa oman aikataulun mukaisesti itsenäisesti, mutta ohjatusti opittavien osioiden varaan mielekkäällä ja mielenkiintoisella tavalla. Uudistettu yleisperehdytysohjelma otettiin käyttöön vuoden 2023 alusta. eOppivassa tapahtuvaa perehdytyspolkua kehitetään edelleen ja tarkoituksena on laajentaa perehdytys myös lainkäytön puolelle sihteerin substanssitehtävien perehdytyksestä aloittaen.

Muu toiminta

Toiminnan kehittäminen

Oman toimintansa kehittämiseksi käräjäoikeudessa on asetettu erilaisia työryhmiä ja toimikuntia. Organisaatiomuutoksen valmistelu käynnistettiin strategiatyöskentelyn pohjalta toimintatapojen yhtenäistämiseksi asetetun *Lainkäytön työnjaon arviointi- ja kehittämistyöryhmän* ehdotusten mukaisesti. Vuonna 2022 asetettu *virkestystoimikunta* jatkoi toimintaansa ja panostikin erinomaisesti käräjäoikeuden yhteisiin virkestystilaisuuksiin (ks. tarkemmin alla). Lisäksi käräjäoikeudessa on asetettuna *yhteistoimintakomitea*, *työsuojelutoimikunta* sekä *koulutustoimikunta*, jotka kokoontuvat säännöllisesti. Lisäksi käräjäoikeudessa on *arkistotyöryhmä* ja *tietoturvaryhmä*.

Käräjäoikeudessa yhtenäistettiin ja päivitettiin hallinnollista ohjeistusta. Vuonna 2023 päivitettiin seuraavat tavanomaista hallinnollista ohjeistusta laajemmat suunnitelmat tai toimintaohjeet: henkilöstö- ja koulutussuunnitelma, työsuojelun toimintaohjelma ja kehittämissuunnitelma, turvallisuus- ja pelastussuunnitelma sekä seulontaohje. Lisäksi tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma sekä ohjeistus epäasiallisen käytöksen ja häirinnän ehkäisemiseksi saatiin valmiiksi. Niin ikään käynnistettiin työ varautumisen kehittämiseksi ryhtymällä laatimaan valmius- ja riskienhallintasuunnitelmaa. Myös käräjäoikeuden rikoskäsikirjan laatimista jatkettiin ja sen valmistuttua on tarkoitus ottaa käyttöön Confluence-alustalle talletettava käräjäoikeuden sisäinen ohjepankki.

Itä-Uudenmaan käräjäoikeus on pyrkinyt aktiivisesti osallistumaan tuomioistuinlaitoksen toiminnan kehittämiseen ja huolehtimaan myös muista kuin lainkäyttöön kuuluvista tehtävistä. Käräjäoikeus on toimintavuonna antanut Eduskunnan lakivaliokunnalle yhden kirjallisen lausunnon. Lisäksi käräjäoikeus on pyynnöstä antanut Tuomioistuinvirastolle kolme ja valtioneuvostolle kuusi lausuntoa tai muuta kannanottoa vireillä olevista lainsäädäntömuutoksista, hallituksen esityksistä tai muista kehittämishankkeista.

Käräjäoikeuden edustaja toimii sihteerinä oikeusministeriön asettamassa *oikeudenkäytön kehittämistyöryhmässä*, jossa arvioidaan tuomioistuinlaitoksen kehityssuuntia tuleville vuosikymmenille. Käräjäoikeus on osallistunut *käräjäoikeuksien yhteistyöverkoston* toimintaan ja nimennyt sen eri työryhmiin jäseniä.

Hovioikeuden tarkastus

Helsingin hovioikeus tarkasti käräjäoikeutemme vuonna 2023. Erityispiirteeksi hovioikeus totesi juttukannassamme Helsinki-Vantaan lentokentän läheisyyden, minkä johdosta Itä-Uudenmaan käräjäoikeuteen ovat keskittyneet niin sanotut flyghjöp- eli lentoviivästysjutut sekä tulliin jääneitä uusia huumeita ja lääkkeitä koskevat jutut. Myös ulkomaalaistaustaisten asianosaisten osuus on suuri, mikä edellyttää usein tulkkipalveluita. Tyypillistä on lisäksi se, että ulkomaalaistaustaisten asianosaisten tavoittaminen voi olla vaikeaa, minkä vuoksi istuntoja joudutaan peruuttamaan.

Hovioikeus kiinnitti huomiota myös siihen, että käräjäoikeudessa on ollut tarkastusaikana vireillä useita toisistaan erillisiä muutoksia, jotka ovat vaikuttaneet monellakin tapaa sen perustehtävän hoitamiseen. Eri käräjäoikeuksien yhdistäminen on ollut vaativa prosessi. Toiseksi Itä-Uudenmaan käräjäoikeus on joutunut sopeutumaan Vantaalla tilapäistiloihin, jotka eivät sovellu tuomioistuintyöskentelyyn. Kolmanneksi käräjäoikeuksissa on toteutettu tai on vireillä isoja tietojärjestelmiin liittyviä uudistuksia, jotka ovat muuttaneet tai pakottaneet käräjäoikeuksia muuttamaan työnkulkua ja työtapoja. Tietojärjestelmäuudistusten läpivienti ja itse uudet järjestelmät eivät ole myöskään läheskään aina vastanneet käyttäjien odotuksia.

Hovioikeus toteaa raportissaan, että käräjäoikeutta on rasittanut usean työkuormaa kasvattavan muutoksen samanaikaisuus, työskentelytilojen ahtaus, avokonttorit ja istuntosalien koko ja määrä sekä yleisesti liian pienet henkilöstöresurssit suhteessa käsiteltävänä olevien asioiden määrään. Nämä seikat ovat vaikuttaneet pätevän henkilöstön rekrytointiin ja henkilöstön sitoutumiseen.

Merkittävin ongelma tarkastelujaksolla on hovioikeuden näkemyksen mukaan ollut henkilöstöresurssien vähyys verrattuna työmäärään sekä vaihtuva henkilöstö. Jatkuva uusien henkilöiden kouluttaminen tehtäviin kasvattaa merkittävästi myös talossa olevien kokeneiden henkilöiden työkuormaa ja on pois varsinaisten tehtävien hoitamisesta. Yhdistämisestä aiheutuneeksi ongelmaksi on todettu myös Hyvinkään jääminen erilliseksi yksiköksi, mikä heikentää kärjäoikeuden henkilöstön yhteenkuuluvuuden tunnetta ja työmotivaatiota. Mainittu seikka on otettu huomioon kärjäoikeuden tulevassa organisaatiouudistuksessa.

Raportissa on tuotu esiin havaintona, että kärjäoikeuden edellä todetut ongelmat kuormittavat erityisesti johtoa ja hallintoa. Lisäksi kärjäoikeudessa on valmisteltu organisaatiouudistusta, joka on edellyttänyt huomattavaa lisätyötä. Itä-Uudenmaan kärjäoikeus on kuitenkin käsiteltäviin juttumääriin ja resurssihinsa nähden pystynyt vielä suoriutumaan tehtävästään. Vaarana kuitenkin on, että käsittelyajat pitenevät entisestään, jos resursseja ei saada vastaamaan odotettavissa olevaa työ määrää. Juttuja tulee vireille enemmän kuin niitä pystytään ratkaisemaan, joten niin kutsuttu juttuvelka kasvaa koko ajan.

Hovioikeus on raportissaan todennut, että kärjäoikeuden ylin johto ja hallinto ovat vaativissa olosuhteissa onnistuneet tehtävässään. Esihenkilötoimintaan ja hallintoon tehdyt panostukset ovat näkyneet myönteisesti kärjäoikeuden toiminnassa. Hallinto-osastolle on koottu asiantuntijoita, joiden osaaminen on mahdollistanut sen muutosjohtamisen, jolla eri kärjäoikeuksien yhdistämisestä on Itä-Uudellamaalla selvitty olosuhteisiin nähden niinkin hyvin. Hallinto-osasto on myös onnistunut sille tärkeimmässä tehtävässä eli lainkäyttötoiminnan tukemisessa. Itä-Uudenmaan kärjäoikeudessa on lisäksi onnistuttu rekrytoimaan osastojen johtoon oikeita henkilöitä.

Kehittämiskohteeksi on nostettu erityisesti kärjänotaarien sihteeripalvelut, missä suhteessa Itä-Uudenmaan kärjäoikeus poikkeaa muista hovioikeuspiirin kärjäoikeuksista tarjoten muita vähäisempiä tukipalveluita notaareille. Sinänsä muut Itä-Uudenmaan kärjäoikeudessa tuomioistuinharjoitteluun tehtyjä panostuksia on pidetty hyvinä. Auskultanteille on järjestetty koulutusta ja osaavaa tutorointitukea sekä nimetty erillinen notaareiden esihenkilö

Työkykyä ylläpitävä toiminta

Virastossa panostettiin edellisvuoden tavoin työhyvinvointitoimintaan. Kärjäoikeus tuki työntekijöidensä kokonaisvaltaista hyvinvointia panostamalla henkilöstön työkyvyn ylläpitämiseen jakamalla työsuhte-etuja. Valittavana oli erilaisia etuuksia, kuten liikunta- ja kulttuurietu, jolloin harrastaa voi juuri sitä mitä haluaa. Etu oli myös mahdollisuus käyttää arjen luksukseen hierontaedun avulla tai sähköiseen työmatkaetuuteen. Lisäksi tarjolla oli lounastuki.

Kärjäoikeus vietti toukokuussa 2023 henkilöstön kehittämis- ja virkistyspäivää Helsingin edustalla kauniissa historiallisessa Vallisaarella. Ratkoimme murhamysteeriä kiertämällä saaren kävelyreittiä upeissa maisemissa samalla tutustuen toisiimme.

Kärjäoikeuksien yhdistymisestä on kulunut viisi vuotta ja juhlistimme sitä joulukuun ensimmäisenä perjantaina IUKO gaalassa, joka järjestettiin Clarion Hotelli Aviapoliksessa. Gaalailallisen lisäksi juhlassa jaettiin vuoden hymyhenkilöitä osastoittain. Voittajat sekä ”perintöhenkilöt” valittiin henkilöstön äänestyksen perusteella.

Näiden lisäksi osastot järjestivät myös omia virkistystapahtumia.

Työtyytyväistutkimus

Käräjäoikeuden henkilökunta osallistui valtion hallinnon yhteiseen VM-Baro työtyytyväisyyskyselyyn. Kyselyssä mitattiin ja seurattiin henkilöstön työtyytyväisyyttä, johdon ja lähiesihenkilöiden johtamistyön onnistumista, palkkausta ja viestintää. Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa kyselyyn vastasi 104 henkilöä eli vastausprosentti oli 44 %, mikä oli varsin huono tulos totuttuun tasoon (vuonna 2021 60 %) nähden sekä myös muutoin verrattain alhainen (Tuomioistuinlaitoksessa 61 %). Vastausprosenttiin on heikentävästi voinut vaikuttaa se, että käräjäoikeus toteutti organisaatiomuutokseen liittyviä kyselyitä.

Kysely koostui arvioinneista 1–5 asteikolla (täysin eri mieltä–eri mieltä–ei samaa eikä erimieltä–samaa mieltä–täysin samaa mieltä) tai kouluarvosanoilla 4–10 vastattavista kysymyksistä ja muutamista muista arvioinneista (tehtäväkierto ja työpaikan vaihto, häirintä ja väkivalta) sekä sanallisista kommentteista (luottamuksellisia eli ei siteerata suoraan).

Kyselyssä avosana 3 on ”perushyvä” taso eli sen ylittäviin ja tietysti alittaviin tulee erityisesti kiinnittää huomiota. Keskiarvo koko käräjäoikeuden tasolla oli vuonna 2022 3,39 eli lähes sama kuin vuonna 2021 (3,44) ja vuonna 2019 (3,50).

Alueittain arviot jakautuvat seuraavasti (edellinen vuosi suluisissa).

- Johtaminen ja esimiestyö 3,28 (3,22)
- Työn sisältö ja vaatimukset 3,99 (4,00)
- Palkkaus 2,25 (2,43)
- Osaaminen, oppiminen ja uudistuminen 3,40 (3,53)
- Työyhteisön toimintakulttuuri 3,88 (3,87)
- Työ- ja toimintaympäristö 3,25 (3,48)
- Vuorovaikutus ja viestintä 3,48 (3,42)
- Työnantajakuva ja arvot 3,65 (3,61)

Sanallisissa arvioinneissa **kritiikkiä** saivat samat asiat kuin aiempinakin vuosina. Kaikkien suurimpana negatiivisena seikkana korostui **liiallinen työmäärä** sekä sen **jakautuminen epätasaisesti talon sisällä ja myös valtakunnallisesti**. Niin ikään kritisoitiin *johdon toimintaa ja osaamattomuutta* (ei kuulla henkilöstä, hankita lisää resursseja, koroteta palkkoja tai tehdä tarvittavia toimintatapojen muutoksia) sekä sitä, että *esihenkilöillä on liian vähän aikaa esihenkilötyölle*. *Perehdytystä* ei nähty kaikilta osin riittävänä. Myöskään *aikaa koulutuksiin osallistumiselle* ei ole riittävästi.

Tietojärjestelmät, työvälineet ja toimitilat eivät vastaa tarpeita (toimimattomuus, ahtaus, salien riittämättömyys). *Viestintään* toivottiin lisää yhdenmukaisuutta. *Yhteistyössä* kanslioiden, osastojen ja tiimien välillä nähtiin kehittämistarpeita. *Käräjäoikeuden arvoja* pidettiin oikeina, mutta niiden ei nähty toteutuvan käytännössä.

Positiivisena vahvuutena sanallisissa kommentteissa nousi esiin ehdottomana ykkösenä **työkaverit, hyvä ilmapiiri ja yhteishenki**. Yllä kirjatusta kriittisistä huomioista poiketen osa vastaajista piti myönteisenä *johdon pyrkimyksiä parantaa asioita* (lisäresurssit, vaikuttaminen työmäärään, palkkaan, toimitiloihin ja työvälineisiin) ja *välittää työntekijöistä*. Myönteisenä pidettiin myös *toimeliasta, tehokasta ja joustavaa hallintoa/johtoa* sekä *lähiesihenkilöiden toimintaa, osaamista ja tukea*. *Organisaatiouudistukselle* annettiin paljon painoarvoa. Positiiviseksi nähtiin *etätyö, joustavat työajat ja mahdollisuus vaikuttaa omaan työhön* sekä yleisesti *työn sisältö* (mielekkäisyys, monipuolisuus ja merkityksellisyys). Työyhteisön vahvuuksina nähtiin *korkea työmoraaali, ammattitaito ja osaaminen*. Hyväksi koettiin myös *vuorovaikutus, oikeudenmukainen ja tasapuolinen kohtelu*.

Modernina ja ajanhermolla pysyttelevänä tuomioistuimena Itä-Uudenmaan käräjäoikeus pohtii myös tekoälyn hyödyntämistä työssään ja sitä on jo testattu hallinnossa. Alla on *Open AI:n Chat GPT:n* tiivistys henkilöstön vastauksista kahteen sanalliseen kysymykseen. Tekoälyn tuotos ilahduttavasti vastaa hyvin pitkälti yllä kirjattua ihmisen (hallintojohtaja) tiivistystä 😊.

Nimeä **kolme tekijää, jotka koet työyhteisösi heikkouksiksi**, kun ajattelet työyhteisösi hyvinvointia.

- **Liiallinen työmäärä ja resurssipula:** Monet vastaukset korostavat liiallista työmäärää suhteessa henkilöstöresursseihin. Työntekijät mainitsevat myös resurssipulan, kuten liian vähän tekijöitä ja ahtaat työtilat vaikuttavan negatiivisesti työhyvinvointiin.
- **Toimimattomat järjestelmät ja teknologiset ongelmat:** Useat vastaukset tuovat esiin haasteita toimimattomien järjestelmien, tietojärjestelmien virheiden ja teknologisten ongelmien kanssa. Tämä voi vaikuttaa työn tehokkuuteen ja lisätä työntekijöiden stressiä.
- **Henkilöstön vaihtuvuus ja organisaatiouudistukset:** Vastauksissa mainitaan huoli henkilöstön vaihtuvuudesta, määräaikaisten työntekijöiden runsaudesta ja organisaatiouudistuksista. Nämä tekijät voivat luoda epävarmuutta työympäristössä.

Näitä kolmea teemaa toistetaan usein vastauksissa, ja ne *heijastavat huolta työmäärästä, resursseista, teknologisista haasteista sekä organisaation vakauden ja muutosten vaikutuksista.*

Nimeä **kolme tekijää, jotka koet työyhteisösi vahvuuksiksi**, kun ajattelet työyhteisösi hyvinvointia.

- **Työkaverit:** Mukavat ja auttavat työkaverit, vertaistuki, hyvä yhteishenki ja kollegoiden tuki toistuvat usein.
- **Etätyö ja työn joustavuus:** Etätyömahdollisuus ja työn joustavuus mainitaan useissa vastauksissa.
- **Hyvä työilmapiiri ja yhteistyö:** Ilmapiiriin liittyvät asiat, kuten hyvä yhteishenki, avoin keskustelu, luottamus ja yhteistyökyky mainitaan myös säännöllisesti.

Näiden teemojen kautta näyttää siltä, että vastaajat *arvostavat erityisesti positiivisia sosiaalisia suhteita työympäristössään sekä mahdollisuutta joustavaan työskentelyyn.*

Työterveys ja työsuojelu

Suomen Terveystalo Oyj vastaa käräjäoikeuden työterveyshuollon järjestämisestä. Oikeusministeriön hallinnonalalle yhteisesti laaditussa sopimuksessa on määritelty toiminnan piiriin kuuluvat työterveyshuollon ja sairaanhoidon muodot. Työterveyshuollon toimintasuunnitelman mukaisesti on toteutettu henkilöstön työhöntulotarkastukset sekä ikäryhmätarkastukset. Influenssarokotus järjestettiin halukkaille sekä haastemiehille työtehtävien edellyttämä laajempi rokotussuoja.

Työterveyshuolto on pidetty ajan tasalla organisaatiomuutoksen etenemisestä. Henkilöstöllä on ollut mahdollisuus hyödyntää työterveyshuollon palveluita muutostilanteessa. Käräjäoikeuden työpaikkaselvitykset on toteutettu henkilöstöryhmittäin (kansliahenkilöstö, kärjätuomarit, haastemiehet ja kärjänotaarit) vuosina 2020–2021. Työsuojelun toimintaohjelman mukaisesti selvitykset toteutetaan viiden vuoden välein eli seuraavat ovat vuorossa vuonna 2026–2027 käräjäoikeuden toimitilahankkeen jälkeen.

LinkedIn

Itä-Uudenmaan käräjäoikeus aloitti matkansa sosiaalisessa mediassa (Suomen *ensimmäisenä käräjäoikeutena*,) liittymällä LinkedIniin.

LinkedIn -kanavalla pyrimme kasvattamaan käräjäoikeuden, työtehtäviemme ja työyhteisömme tunnettavuutta sekä näin lisäämään houkuttelevuuttamme työnantajana.

Jaamme erityisesti tietoa organisaatiossamme olevista avoimista työpaikoista, jotta ilmoitukset tavoittavat pätevät ja oikeat osaajat. Rekrytoinnin lisäksi julkaisemme kanavallamme ajankohtaisia tapahtumia, uutisia ja muita käräjäoikeuden toimintaan liittyviä postauksia.

LinkedIn tarjoaa meille mahdollisuuden paitsi työnantajakuvan kohottamiseen myös verkostoitumiseen ja eri sidosryhmien ajankohtaisten asioiden seurantaan.

Ministerin vierailu

Oikeusministeri Leena Meri vieraili Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden Hyvinkään kansliassa. Hänen vierailunsa tarjosi meille mahdollisuuden selostaa käräjäoikeuden toimintaa, esitellä modernia istuntosalitekniikkaa sekä mahdollisuutta keskustella tuomioistuinlaitoksen ajankohtaisista asioista.

Lapsi mukaan töihin -päivä

Koimme unohtumattoman päivän, kun vietimme kansallista lapset mukaan töihin -päivää. Tapahtumaan osallistui lähes 50 lasta. Yhdessä loimme iloisen, rennon ja oppimisen täyteen päivän. Lapset saivat tutustua, missä vanhemmat työskentelevät ja millaisia ammatteja käräjäoikeudessa on. Päivän ohjelmaan kuului mm. tutustuminen käräjäoikeuden tiloihin, erityisesti **säilöönottotilat (sellit)** kiinnostivat. Myös istuntosalin leikki-istunnossa, meillä oli innokas tuomari kokoonpanon jäsenenä, syyttäjä, avustaja, todistaja, vastaaja ja asianomistajat, –unohtamatta rentoa ja kiinnostunutta yleisöä.

Näkymät vuodelle 2024

Organisaatiomuutos

Merkittävin kehittämishanke on organisaation ja työjärjestyksen muuttaminen maaliskuussa 2024. Organisaatiouudistus on näin ollen tällä hetkellä toimeenpano- ja seurantavaiheessa. Muutos edellytti henkilöstön uudelleen sijoittelua osastoille ja myös työpistejärjestelyjä. Henkilöstö on saatu sijoitettua osastoille toiveidensa mukaisesti yksittäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta.

Käräjäoikeuden uudessa organisaatiossa on hallinto-osasto ja viisi lainkäyttöosastoa. Osa osastoista on erikoistunut siviili- tai rikososastoiksi, osa puolestaan on sekaosastoja, joilla käsitellään molempia prosessilajeja. Joitakin asiaryhmiä on keskitetty käsiteltäväksi vain tietyille osastolle.

Muutoksen iskusanoina ovat **hyvinvoiva**, **palveleva** ja **vakaa**. Henkilöstö on tärkein voimavaramme. Erikoistuneella organisaatiolla ja selkeillä tehtäväkuvilla voimme parantaa henkilöstön hyvinvointia, viihtyvyyttä ja pysyvyyttä. Hyvinvoiva henkilöstö tarjoaa laadukasta ja sujuvaa palvelua asiakkaillemme. Uudistuksen tavoitteena on organisaatio, joka olisi vakaa ja turvaisi toiminnan jatkuvuuden ilman toistuvia isoja muutoksia. Muutos edistää käräjäoikeuden edellä kuvattujen strategisten tavoitteiden saavuttamista.

Käräjäoikeus tukee henkilöstöä muutoksessa valmentamalla esihenkilöitä ja myös koko muuta henkilöstöä. Organisaatiomuutokseen liittyvään valmennukseen saatiin vuonna 2023 Valtiokonttorin KAIKU-rahoitusta, joka jatkuu vuonna 2024.

Käräjäoikeuden strategisina painotuksina tulee edelleen olemaan toimintatapojen yhtenäistäminen, yhteishengen kehittäminen, työnkuvien selkiyttäminen sekä henkilöstön osaamisen kehittämiseen ja perehdytykseen panostaminen. Strategiakautemme tulee päätökseen vuoden 2024 lopussa ja näköpiirissä on jo strategiamme päivittäminen seuraavalle 5-vuotiskaudelle.

Toimitilat

Käräjäoikeus jatkoi toimintaansa neljällä paikkakunnalla. Vantaan kanslian väistötilat alkoivat vuoden 2023 aikana käydä todella ahtaiksi ja vuodelle 2024 myönnetyn lisähenkilöstön myötä liian pieniksi. Käräjäoikeus hankki Tuomioistuinviraston avustuksella käyttöönsä lisätilaa Technopoliksesta. Tila otetaan käyttöön maaliskuussa 2024 samanaikaisesti organisaatiomuutoksen voimaan tulon kanssa. Lisätilasta huolimatta toimitilat ovat väistötiloissa edelleen ahtaat ja joudumme siirtymään käyttämään jaettuja työpisteitä. Niitä on osoitettu henkilöstölle, jonka työskentely on pitkälti sähköistä ja voi näin ollen tehdä paljon etätöitä.

Teknologinen kehitys

Tavoitteena oli ottaa rikos AIPA -järjestelmä käyttöön vuonna 2023, mutta AIPA-hankkeen johtoryhmä päätti kokouksessaan uudesta aikataulusta. Rikosasiat sisältäen haastemiestien toiminnot AIPAssa, on tarkoitus ottaa valtakunnallisesti käyttöön 05/2024.

Uusimpana kehityshaasteena, –ja mahdollisuutena on tekoäly ja sen hyödyntäminen virkatyössä. Käräjäoikeus on perustanut tekoälyn seurantaryhmän, jonka tehtävänä on seurata kehitystä ja laatia tarvittava ohjeistus uusien teknologisten ratkaisujen turvalliseen käyttöön.

Intranet-uudistus

Nykyinen intranet on tullut tiensä päähän. Vanha intra on tarkoitus korvata ja uusi intranet ottaa käyttöön tuomioistuimissa loppuvuodesta 2024 – alkuvuodesta 2025. Uudistuksen tavoitteena on saada Oikeusministeriön hallinnonalalle uusi käyttäjälähtöinen ja nykyaikainen viestinnän kanava.

Määrärahakehitys

Syksyllä 2022 julkaistiin Valtioneuvoston selonteko oikeudenhoidosta ([Valtioneuvoston julkaisuja 2022:67](#)). Selonteko antaa kokonaisvaltaisen ja tiiviin kuvan suomalaisen oikeudenhoidon nykytilasta, toimintaedellytyksistä ja kehityssuunnista. Kansainvälisten vertailujen mukaan suomalainen oikeusvaltio on vankalla pohjalla. Keskeisiksi oikeusturvaongelmiksi on selonteossa nostettu oikeusprosessien pituus, oikeudenkäyntien kalleus sekä oikeuslaitoksen henkilöstön ylikuormittuneisuus. Selonteon mukaan oikeudenhoidon määrärahojen riittämättömyys ja toimijoiden toimintaedellytykset ovat olleet merkittäviä huolia jo kauan, ja edellisen vaalikauden merkittävistä määrärahalisäyksistä huolimatta oikeudenhoidon tilanne on epätydyttävä.

Selonteossa esitetyn arvion mukaisesti toimintaedellytysten turvaaminen ja oikeudenhoidon tavoitteisiin pääseminen edellyttää pysyvää lisärahoitusta oikeuslaitoksen henkilöstömenoihin keskimäärin 90 miljoonaa euroa vuodessa. Selonteossa esitetään keskipitkän aikavälin tavoitteet oikeudenhoidon kohtuulliselle laadulle sekä toimenpide-ehdotuksia oikeudenhoidon resurssien varmistamiseksi, sisäisten rakenteiden ja prosessien tehostamiseksi sekä oikeuspalvelujen saatavuuden ja asiakaspalvelujen parantamiseksi.

Tuomioistuinten osuus edellä todetuista määrärahalisäyksistä on merkittävä ja ne toteutuvat pääosin vuodesta 2025 lukien. Kuitenkin myös vuodelle 2024 osoitettiin lisärahoitusta ja Itä-Uudenmaan käräjäoikeus sai tästä huomattavan osan (yli 20 henkilötyövuotta lisää vuodelle 2023 verrattuna). Oikeuslaitoksen määrärahakehitys valtion talouden muutoin hankalassa taloustilanteessa näyttää siten varsin positiiviselta. Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden asiamäärät näyttävät olevan kasvussa myös vuonna 2024 eikä näköpiirissä ole, että tämä kehitys olisi taantumassa.

Yhteystiedot

Itä-Uudenmaan käräjäoikeus

Vantaan kanslia

Teknobulevardi 3–5 E

01530 VANTAA

Hyvinkään kanslia

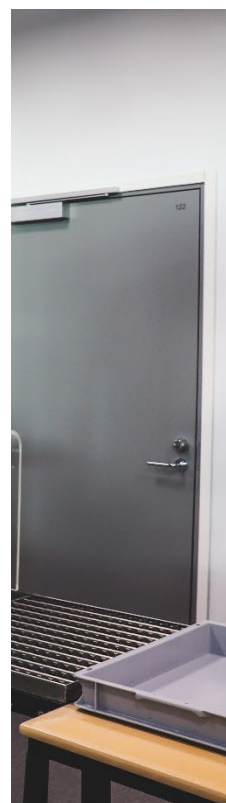
Urakankatu 1 A

05900 HYVINKÄÄ

Porvoo toimii istuntopaikkana. Haastemiehillä on palvelupisteet molemmissa kanslioissa, Porvoon istuntopaikassa ja Järvenpään palvelupisteessä.

[ita-uusimaa.ko\(a\)oikeus.fi](mailto:ita-uusimaa.ko(a)oikeus.fi)

puh. 029 56 45200

www.oikeus.fi/karajaoikeudet/ita-uudenmaankarajaoikeus/fi/

ITÄ-UUDENMAAN
KÄRÄJÄOIKEUS